

ТУРИЗМ ИМКОНИЯТЛАРИНИ КЕНГАЙТИРИШ БҮЙИЧА ТАКЛИФЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев хорижий туристлар оқимини ошириш ҳамда ички туризмни фаолластиришга оид тақдимот билан таниши.

Юртимизда тарихий, маданий ва хушманзара гўша-лар кўп. Уларда шароит яратилиса, сайдъларни янада кўпроқ ва иш давомида жаҳб қилиш мумкин. Шу мақсадда, Президентимиз топширигига асоссан, туризм имкониятларидан самарали фойдаланиш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқди.

Унга кўра, сайдълик салоҳияти юқори бўлган 12 та туман ва шаҳарда туризм марказлари ташкил этиш кўдуда тутилмоқда. Бундай марказларда туну кун ишлайдиган ресторон, кафе, соғломластириш ва бассейн хизматлари бўлади.

“Зомин”, “Чимён” ва “Амирой” каби курорт зоналари ҳамда кўнгилочар мажмууларда халқаро брендулар, миллий ишларни ошириш учун Туризм қўмитасининг “туризм вакиллари” институти юридили.

Шунингдек, хунармандларни кўллаб-кувватлаш, тиббиёт туризмини ривожлантириш, туризм таълимига халқаро таъкирини татбик қилиш чоралари кўрилади.

Худудларда кемпинг, ўтов, экоўй ва хостеллар, меҳмонхоналарда бассейн куриш учун имтиёзли кредитлар ажратилиди. Соҳадаги тадбиркорларни кўллаб-кувватлаш максадида меҳмонхона ва савдо мажмуулар, бассейн ва аквапарклар учун асбоб-ускуна ва жиҳозлар 2 йилга бўхона божарли тўлашдан озод этилди.

Давлатимиз раҳбари бу тақлифларни маъқуллаб, экотуризми янада кенг ривожлантириш, ногиронлиги бўлган шахслар саёҳати учун ҳам зарур шароитларни яратиш бўйича кўрсатмалар берди.

ЎЗА

Бир нуроний ўн ёшга масъул КЕКСАЛИК САНЪАТИ ЁШЛАРГА ТЎҒАНОҚ ЭМАС – СУЯНЧИК, РАҚИБ ЭМАС – МУАЛЛИМ БЎЛМОҚДИР

МАЪРУФ ОТАНИНГ ИБРАТИ

Карийб етимишни қоралаган Маъруф ота Йўлдошевни күмтепаликлар нафақат маҳалла фаоли, балки устоуз-мураббий сифатида ҳам яхши таниди. Маъруф ота 45 йиллик педагогик фаолияти мобайнида кўплаб ёшларга таълим-тарбия берди. Ҳозир ушбу йигит-қизлар улгариди, камолга етиб, турил соҳаларда самарали меҳнат қилинди. Улар Маъруф отага “устоз” деб эҳтиром билан мурожаат қилиди. Шунинг баробарида, оиласда фарзанд тарбияси, иш жойларидаги фаолиятини ривожлантиришда устознинг ҳәётин тажрибаси ва ўтиларига ҳамон эҳтиёж сезидиганлари ҳам бор.

Давоми 3-бетда

Хориж тажрибаси

ТАЪЛИМ ВА АМАЛИЁТ УЙГУНЛИГИ

Буюк Британия ўқувчилар учун қандай устувор имкониятлар беради?

Давоми 5-бетда

Улгайишмада, таълим олиб, ўз келажигимни куришимда бувимнинг ҳиссаси катта бўлган. Бувим вилоятда кўзга кўргинган педагоглардан бирни сифатида соҳада узоқ йиллар фаолият кўрсатди, ёш авлодга таълим-тарбия берди. Элда шуҳрат тонди, обўрӯ қозонди. Халқ маорифи аълоҳиси сифатида эътироф этилди.

Эсмини танибманки, уни китоб ўқиётан, дафтар текшириёттган, нималаридир қоралётган ҳолда кўйрадим. Онам ҳам шундай яшарди. У ўзбек тили ва адабиёт фани ўқитувчиши эди. Болалик тасаввуримда барча бувилар оналар шундай ҳаёт кечирали, қизлар улгайса, албатта, ўқитувчи бўлиши керак, деган тушунча шаклланган.

Давоми 6-бетда

ЎЗБЕКИСТОН МАҲАЛЛАРИ УЮШМАСИ ТАЪСИС КОНФЕРЕНЦИЯСИ ИШТИРОКЧИЛАРИНИНГ МАҲАЛЛАЛАР ФАОЛЛАРИГА МУРОЖААТИ

Муҳтарам ватандошлар!

Барчамиз учун муқаддас Ватан, аввало, ўз уйимиз, маҳалламиз останасидан бошланади. Ҳаммамизнинг ҳәётимиздаги яхши ва беугубор дамлар, ташвиши кунлар, тақдиримиз ва келажагимиз ўзини ўзи бошқаришнинг ноёб тизими бўлган ана шу идора билан бевосита боғлиқ. Муҳтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёев таъкидлаб айтганларидек, маҳалла тинч бўлса — юртимиз тинч, маҳалла обод бўлса — бутун мамлакатимиз обод ва фаровон бўлади.

Кейнинг йилларда миллий ўзлигимиз тимсоли, бетакрор қадрият ва анъаналаримиз бешакти бўлган ана шу институтнинг жамият ҳәтидига ўрни ва нуфузини, ваколатларни ошириш, моддий-техник базаси ва кадрлар салоҳиятини мустаҳкамлаш бўйича улкан ишлар амалга оширилди. Умумий ҳар феरендуми асосида қабул қилинган янги таҳридаги Конституциямизда маҳалла бошқарувига оид муҳим янги моддалар киритildi.

Бу ҳақда гапирганда, охири 7 йилда тизими тақомилластиришга қаратилган 100 га яқин норматив-хуқуқий ҳужжат қабул қилинганини, барча соҳа ва йўналишлар бўйича “маҳаллаб” ишлаш усули кенжори этилиб, маҳалла раиси, ёхум ёрдамчиси, ёшлар етакчиси, хотин-қизлар фаоли, профилактика инспектори,

ижтимоий ҳодим ва солик, инспекторидан иборат таъсирчан тузилма фаолияти ўйлага кўйилгани ижобий самара бераёттанини алоҳида таъкидлаш ўринилди.

Давлатимиз раҳбари қайд этганидек, бу-гунги кунда ҳамма иш маҳаллаларда, ҳалқимиз билан биргалиқда ташкил қилинмоқда. Бу тизим босқичма-босқич ривожлантирилмоқда, унга кўшимча куч, имкониятлар берилади. Бу — албатта, ҳам ваколат, ҳам маъсуллият, дегани. Маҳаллалар — давлатимизнинг энг катта замини.

Ҳозирги вақтда “Маҳалла еттилиги” томонидан бандликни таъминлаш, ижтимоий ҳимояга муҳотж оиласлар, нуорий отахон ва онахонларимиз, хотин-қизлар ва ёшларга манзили ёрдам кўрсатиш, фуқароларни замонавий касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитиш, камбагалликни кискартиши ҳамда маънавий-маърифий тадбирлар ўтказиш каби бир-бирдан мухим ишлар олиб борилмоқда.

Хонадонларинг иктиносий-ижтимоий ахволи тўлиқ хатловдан ўтказилиб, ҳар бир маҳалланинг ўсиш нуқталари аниқлаб олинди. “Хонадонбай”, “онлабай” ишлари тизими, “Обод хонадон — обод кўча — обод маҳалла” мезонлари жорий этилди.

Ана шундай изчил сайдъ-харакатлар туфайли маҳалла идорасининг жамият ҳәтидига ўрни ва нуфузини янада мустаҳкамланниб,

у ахолига ижтимоий кўмак кўрсатишнинг адолатли ва таъсирчан институтига, самарали жамоатчилик назоратини ўрнатадиган, одамларга энг яқин ҳалқчил тузилмага, чинакам ҳалқ вижондига айланни бормоқда.

Хурматли маҳалла фаоллари!

Буғунги кунда бутун мамлакатимиз каби маҳаллаларимиз таъқаддига ҳам янги давр бошланмоқда. “Ўзбекистон — 2030” стратегиясида белгиланган юксак мақсад ва вазифалар асосида маҳалла тизимида ҳам кенг кўллами ишларни амалга ошириб, фоалиятимизни янги сифат босқичига кўтаришимиз лозим. Ҳеч шубҳасиз, Президентимизнинг яқинда қабул қилинган фармон ва қарорига мувофиқ мамлакатимизда, Қорақалпогистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри, туман ва шаҳарларда маҳаллани ўқлаб-кувватлаш кенгашлари. Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси ва унинг худудий тузилмалари ташкил этилди иш бошлагалар бу борада янги имкониятларни очади.

Маҳалланинг ахолига ижтимоий кўмак бериши борасидаги ваколати кучайтирилди. Эндиликда “Темир дафтар”, “Ёшлар дафтар” “Аёллар дафтар” орқали ижтимоий ёрдам кўрсатиш ва субсидиялар ажратиш “маҳалла еттилиги”нинг биргалиқдаги қарори асосида амалга оширилди.

Давоми 2-бетда

Таъсис конференцияси

МАҲАЛЛА ИНСТИТУТИДА ЯНГИ БОШҚАРУВ ТИЗИМИ ИШ БОШЛАДИ

Пойтахтимизда Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси таъсис конференцияси бўлиб ўтди.

Маҳалла инсонни жамият билан уйгун яшашга ўргатадиган, ўзаро меҳр-оқибат, бағрикенглик, дўстлик, ҳамкорлик риштагларини қарор топтиришга, инсон камолоти ва жамият ривожини таъминлашга хизмат қиладиган маскандин. Шу боис, ўзини ўзи бошқаришнинг ноёб тизими бўлган ушбу тузилманинг жамиятимиздаги нуфузини ошириш, хуқуқ ва ваколатларни кенгайтириш, маддий-техник базасини мустаҳкамлаш борасида тизими ишлар бўйича “маҳаллаб” ишлаш тизими жорий этилиб, “Обод ва хавфсиз маҳалла” тамойили амалиётта татбиқ этилди.

Давоми 2-бетда

Бугуннинг гали

ҚАЙСИ КУНИ АВТОМОБИЛЬ ХАЙДАМАГАН МАЪҚУЛ?

Мамлакатимизда автотранспорт воситалари сони йил сайн кўпаймоқда. Айниқса, Тошкент шаҳрида. Бу, ўз навбатиди, тирбандлик ошишига олиб келяпти, атмосфера ҳавосига салбий таъсир кўрсатяпти. Экология, атроф-мухити муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги хабарига қараганда, бу транспорт воситаларининг экологик даражаси, фойдаланилаётган ёқилиги бўлиб колмокда.

Жумладан, республика бўйича автомобиллар сони 2021 йилда 3,14 миллион данани ташкил этган бўлса, 2023 йилда 4,6 миллион данага етди. Бугунги кунда Тошкент шаҳрида бир кунда ўргача 730 мингта автотранспорт воситаси ҳаракатланса, кўшимча равишда худудлардан ҳар хил русумдаги 160 мингдан 300 мингтacha машина кириб келади. Халқаро стандартларга тўғри келмайдиган АИ-80 маркали бензиндан фойдалананаётган техника воситалари эса атмосферага мезберидан ортиқ зарарли ташланмалар чиқармоқда.

Давоми 4-бетда

ЎЗБЕКИСТОН МАҲАЛЛАРИ УЮШМАСИ ТАЪСИС КОНФЕРЕНЦИЯСИ ИШТИРОКЧИЛАРИНИНГ МАҲАЛЛАЛАР ФАОЛЛАРИГА МУРОЖААТИ

► Бошлиниши 1-бетда

“Маҳалла еттилиги” фаолиятининг асосий самарадорлик кўрсаткичлари (КР) бўйича алоҳида баҳолаш тартиби жорий этилмоқда ва маҳалла раислари энди 20 фойз балл бериш хукуқига эга. Барча туман ва шаҳарларда “Маҳалла бюджети” тизими жорий этилди.

“Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида”ги қонуннинг янги таҳрирга лойҳаси ишлаб чиқилиб, унда маҳаллаларни ташкил этиш, “маҳалла еттилиги”нинг масъулияти ва жавобгарлиги бўйича аниқ мезонлар белгиланади. “Еттилик” аъзоларини тайналаша маҳалла яшайдиган номзодларга устуңлик берилади. Маҳалла раисининг сўровига жавоб бермаслини ёки унинг тақдимномасида кўйилган масалани кўриб чиқмаслик учун жавобгарлик белгиланади.

“Фуқаролар йигини раиси сайлови тўғрисида”ги қонуннинг янги таҳрирга лойҳаси ишлаб чиқилиб, унда маҳалла раиси сайловини ахоли томонидан умумий, тенг, тўғридан-тўғри сайлов хукуқи асосида яширип овос бериш оркали ўтказиш, маҳалла раисининг маълумоти ва малакаси бўйича кўйиладиган талаблар, маҳалла раисининг ваколат муддатини 3 йилдан 5 йилга узайтириш каби янгиликлар киритиш кўзда тутилмоқда.

Азиз дўстлар!

Маҳаллаларга кўрсатилаётган юқас эктийори таҳрирга ғамхўйлик, ўз навбатида, зиммамизга катта масъулияти ва жавобгарлик юклашини, албатта, барчамиз яхши тасаввур қиласиз. Айниқса,

Президентимиз раислигига 2023 йил 22 декабрь куни Республика Маънавияти ва мэтифат кенгаши, 2024 йил 12 январда Хафзислик кенгашининг кенгайтирилган йигилишларида муҳокама қилинган долзарб масалалар ва белгилаб олинган муҳим вазифалар ўзини маҳалла ҳётига, эл-юртимиз тақдирни келажагига дахлор деб билган ҳеч қайси инсонни бефарқ қолдирмайди. Чунки инсон ҳадри, меҳр-օқибат ва ҳамжигатлик, миллатларро дўстлик ва тутувлик, маънавияти ва мэтифат, маданият ва санъат, спорт ва имл-фан ривожи, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, аввало, маҳаллаларни бошлиланади.

Глобаллашув жараёнлари ҳамда одамлар, айниқса, ёш авlodнинг ҳалби ва онги учун кураш кучайиб бораётган ҳозирги ўта мурракбаб шароитда маҳаллаларда ҳарбий-ватанпарварлик руҳидаги тарбиянинг ўрни ва аҳамияти тобора ортиб бормоқда. Бугунги кунда ҳар биримиз амалда Ватан ҳимоячиси бўлишимиз, ёшларимизни ҳам шу руҳда камол топтиришимиз зарур. Навқирон авлод вакилларининг ислоҳотлар жараёндаги иштирокини ошириш, улар ўз интеллектуага ва ижодий салоҳиятини рўёбга чиқариши учун, биринчи навбатда, маҳаллаларда қулай муҳит ва шароитлар яратиш ўта муҳим вазифамиздир.

Бизнинг бу борадаги иштирокимиз, аввало, бир-биримизга, кўни-кўшилгарга, кўчамизда, маҳаллаларнида униб-ўсиб келаётган болалар тарбиясига бефарқ бўлмасдан, жон куйдиришда, том мъонда “ҳар бир болага ҳам отга, ҳам она, ҳам устоз, ҳам тарбиячи” бўлишимизда бошлишиз зарур. Бу эса янги иш ўринлари, доимий даромад манбалари яратилиши оркали оиласлар даромадини ошириш, ижтимоий маънавий муҳит барқарорлигини хизмат қиласиз.

Бизнинг бу борадаги иштирокимиз, аввало, бир-биримизга, кўни-кўшилгарга, кўчамизда, маҳаллаларнида униб-ўсиб келаётган болалар тарбиясига бефарқ бўлмасдан, жон куйдиришда, том мъонда “ҳар бир болага ҳам отга, ҳам она, ҳам устоз, ҳам тарбиячи” бўлишимизда бошлишиз зарур. Бу эса янги иш ўринлари, доимий даромад манбалари яратилиши оркали оиласлар даромадини ошириш, ижтимоий маънавий муҳит барқарорлигини хизмат қиласиз.

Маънавий таҳдидларга қарши курашни, аввало, оиламиздан, маҳалламиздан бошлишиз зарур. Бу борада маҳалла фаоллари ва жамоатчилик тузилмалари фаол бўймоғи лозим. Ўзимиз, фарзанд ва набираларимиз ҳёти ҳамда келажагига дахлор бундай масалаларда энди “уҳлад ўтириш”, лоқайд ғуллашга асло ҳаққимиз ўй.

Айниқса, ёшлар билан кўпроқ гаплашиш, уларнинг қўлига қулоқ солиши, дардини билиш, муаммоларига ечим топиш, жумладан, уюшмаган ёшлар билан ишлаш, ҳарбий ҳизматга муносиб мард ва ботир йигитларни тарбиялашга этиш, бор қартиш маҳалла фаолиятининг асоси ўйнилаши бўлиши шарт. Бу борада тегиши давлат ва нодавлат ташкилотлар билан ҳамкорликни кучайтиришимизда бошлишиз зарур. Президентимиз белгилаб берган

намоён бўлади. Айниқса, миллий маънавиятимизга қарши қаратилган бузгунчи ҳароатларга қарши курашни ва маҳаллалarda ахлоқий-тарбиявий муҳит барқарорлигини таъминлашада муҳтакарот отанов ва онахонларимиз, фаол кўча ва ўзи бошиларни, имом-хатиб ва отинойилар, зиёлиларимиз ва тадбиркорларимизнинг фидойилиги катта аҳамиятига эга.

Ўзингиз айтинг, бугун баъзи гурухлар орасида кузатилаётган диний қарашларни Конституция ва қонунларимизга қарши ва улардан устун кўйиш ҳолатларига, диний этиқидан никоби остида ёшларни маърифатга эмас, жаҳолатта ундаётган кишиларга, кўп хотинилар, аёл киши ишламасдан ўйда ўтириши, ўқимаслиги керак, деган соҳта “даъват”ларга қарши бирлашади. Буни ҳеч қаҷон уннутмаслигимиз лозим.

Маҳалла ва оиласларда ижтимоий маънавий муҳитни ўрганиш ҳамда аниқланган ижтимоий муаммолар мусатасада ташкилотлар томонидан бартараф этилиши устидан жамоатчилик низоратини кучайтирайлик! Ёшларимизнинг “онлайн қимор”, “тармоқдаги ўтириш”, фириргарликни оиласларда бирлиши, жаҳолат курбонига айланнишга йўл қўймайлик!

Тўй-ҳашамлардаги дабдабозлик, исроғарчиллик чек қўйилек!

Агар сидқидилдан ҳаракат қиласак, маҳалланинг кўриб етмайдиган ишнинг ўзи йўй. Маҳалламиздаги жамоатчилик тузилмалари, “Маҳалла назорати” ва “Кексалар маслаҳати” гурухларига, “Оқила еллар” ҳаракатига энг фаол ва жонкуяр фаолларни жаҳл этиб, уларни эзгу мақсад ўйлида сафарбар этсак, ҳар қандай муаммони, албатта, ҳал қиласиз.

Қадрли маҳалла фаоллари!

Бугун кўйидаги устувор масалаларни алоҳида этийбор беришимиш зарур.

Авламабор, “Боланин бегонаси бўлмайди!”, “Бир болага етии маҳалла ҳам ота, ҳам она”, “Менинг маҳаллам, менинг кўчам тинч ва тоза, жиноятчиликдан холи маҳалла, кўчал!”, “Менинг маҳалламда жиноят содир бўлмаслиги керак!”,

тўғри таҳдидларга қарши курашни, аввало, оиламиздан, маҳалламиздан бошлишиз зарур. Бу борада маҳалла фаоллари ва жамоатчилик тузилмалари фаол бўймоғи лозим. Ўзимиз, фарзанд ва набираларимиз ҳёти ҳамда келажагига дахлор бундай масалаларда энди “уҳлад ўтириш”, лоқайд ғуллашга асло ҳаққимиз ўй.

Маънавий таҳдидларга қарши курашни, аввало, оиламиздан, маҳалламиздан бошлишиз зарур. Бу борада маҳалла фаоллари ва жамоатчилик тузилмалари фаол бўймоғи лозим. Ўзимиз, фарзанд ва набираларимиз ҳёти ҳамда келажагига дахлор бундай масалаларда энди “уҳлад ўтириш”, лоқайд ғуллашга асло ҳаққимиз ўй.

Айниқса, ёшлар билан кўпроқ гаплашиш, уларнинг қўлига қулоқ солиши, дардини билиш, муаммоларига ечим топиш, жумладан, уюшмаган ёшлар билан ишлаш, ҳарбий ҳизматга муносиб мард ва ботир йигитларни тарбиялашга этиш, бор қартиш маҳалла фаолиятининг асоси ўйнилаши бўлиши шарт. Бу борада тегиши давлат ва нодавлат ташкилотлар билан ҳамкорликни кучайтиришимизда бошлишиз зарур. Президентимиз белгилаб берган

намоён бўлади. Айниқса, миллий маънавиятимизга қарши қаратилган бузгунчи ҳароатларга қарши курашни ва маҳаллалarda ахлоқий-тарбиявий муҳит барқарорлигини таъминлашада муҳтакарот отанов ва онахонларимиз, фаол кўча ва ўзи бошиларни, имом-хатиб ва отинойилар, зиёлиларимиз ва тадбиркорларимизнинг фидойилиги катта аҳамиятига эга.

Ўзингиз айтинг, бугун баъзи гурухлар орасида кузатилаётган диний қарашларни Конституция ва қонунларимизга қарши бирлашади. Буни ҳеч қаҷон уннутмаслигимиз лозим.

Маҳалла ва оиласларда ижтимоий маънавий муҳитни ўрганиш ҳамда аниқланган ижтимоий муаммолар мусатасада ташкилотлар томонидан бартараф этилиши устидан жамоатчилик низоратини кучайтирайлик! Ёшларимизнинг “онлайн қимор”, “тармоқдаги ўтириш”, фириргарликни оиласларда бирлиши, жаҳолат курбонига айланнишга йўл қўймайлик!

Тўй-ҳашамлардаги дабдабозлик, исроғарчиллик чек қўйилек!

Агар сидқидилдан ҳаракат қиласак, маҳалланинг кўриб етмайдиган ишнинг ўзи йўй. Маҳалламиздаги жамоатчилик тузилмалари, “Маҳалла назорати” ва “Кексалар маслаҳати” гурухларига, “Оқила еллар” ҳаракатига энг фаол ва жонкуяр фаолларни жаҳл этиб, уларни эзгу мақсад ўйлида сафарбар этсак, ҳар қандай муаммони, албатта, ҳал қиласиз.

Қадрли маҳалла фаоллари!

Бугун кўйидаги устувор масалаларни алоҳида этийбор беришимиш зарур.

Олтингичдан, маҳалла ахлоқий-тарбиявий муҳитни ўрганиш ҳамда аниқланган ижтимоий муаммолар мусатасада ташкилотлар томонидан бартараф этилиши устидан жамоатчилик низоратини кучайтирайлик! Ёшларимизнинг “онлайн қимор”, “тармоқдаги ўтириш”, фириргарликни оиласларда бирлиши, жаҳолат курбонига айланнишга йўл қўймайлик!

Тўй-ҳашамлардаги дабдабозлик, исроғарчиллик чек қўйилек!

Агар сидқидилдан ҳаракат қиласак, маҳалланинг кўриб етмайдиган ишнинг ўзи йўй. Маҳалламиздаги жамоатчилик тузилмалари, “Маҳалла назорати” ва “Кексалар маслаҳати” гурухларига, “Оқила еллар” ҳаракатига энг фаол ва жонкуяр фаолларни жаҳл этиб, уларни эзгу мақсад ўйлида сафарбар этсак, ҳар қандай муаммони, албатта, ҳал қиласiz.

Қадрли маҳалла фаоллари!

“Мен маҳалламга бефарқ эмасман!” каби эзгу шиор ва даъватларни амалий ҳароатга айлантиришимиз керак.

Иккинчидан, маҳаллаларда ҳеч ким меҳр ва этибордан четди қолмаслиги зарур — етим-есирлар, ногиронлиги бўйлан шахслар, бокувчини йўқотган оиласлар, якка-ёлғиз қарияларни қўллаб-кувватлашга фаолиятимизнинг муҳим йўнилиши.

Учинчидан, ўйма-юйишилар бўйича тизимишларни назоратни кучайтирайлик! Ёшларимизнинг “онлайн қимор”, “тармоқдаги ўтириш”, фириргарликни ривожлантириш, ахолидан томорка маданиятини юксалтиришга ўтиборни кучайтиришимиз лозим.

Учинчидан, ўйма-юйишиларни ахолидан томорка маданиятини юксалтиришга ўтиборни кучайтирайлик! Ёшларимизнинг “онлайн қимор”, “тармоқдаги ўтириш”, фириргарликни ривожлантириш, ахолидан томорка маданиятини юксалтиришга ўтиборни кучайтиришимиз лозим.

Бешинчидан, оила ва маҳаллалarda ижтимоий-маънавий муҳитни согломлаштириш тўй-ҳашамларни дабдабадан холи, ихчам ва камхарж ўтказишга кўпни кўрган нуронийларимизни кенг жалб этиб, уларнинг бой ҳаётий тажрибасидан саларни фойдаланишимиз зарур.

Донишманд боболаримиз айтганла-ридек, “Бу дунёда одамларга эзгулик улашиб яшашдан кўра улуғ ва савоб иш йўй”. Ана шу хикматга амал қилиб яшасак, ишишимизда, албатта, натижада бўлади, ҳалқимиз ва Президентимизнинг ишончни сафарбар этамиз, деб ишонамиз!

Бундай масъулиятли вазифаларни виждан находида яхал бажарип, барчамизга бўйдирилган юқсан ишончни оқлашадан саларни фойдаланишимиз зарур.

Олтингичдан, маҳалла ахлоқий-тарбиявий муҳитни ўрганиш ҳамда аниқланган ижтимоий муаммоларни оиласларидан оширишимиз зарур. Конун ҳужжатлари, ҳудудларни комплекс ривожлантириш дастурлари, фуқаролар йигинларининг қарорлари ижросини назорат қилиш, корхона ҳамда ташкилотлар раҳбарлари хисобларни саларни фойдаланишимиз зарур.

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

yuz

Бир нуроний ўн ёшга масъул

КЕКСАЛИК САНЪАТИ ЁШЛАРГА ТЎҒАНОҚ ЭМАС – СУЯНЧИК, РАҚИБ ЭМАС – МУАЛЛИМ БЎЛМОҚДИР

**Баҳор ХИДИРОВА,
“Янги Ўзбекистон” муҳбiri**

Бошланиши 1-бетда

Шу боис, маҳалла бўйиб ўтадиган турли тадбирлар ва мулоқотларда ёшлар қаторида катта авлод вакиллари ҳам фаол қатнашиб, Мъяруф отанинг фарзанд тарбияси, ўкувчилар таълимни билан болниг фикр-мулоҳазаларини тинглаш, ўзларини қизиктирган саволлар юзасидан сұхъатлашиша ошиқади. Ўз навбатида, Мъяруф ота ҳам маҳаллаошлари, айниқса, ёшлар билан доимо ҳамнафас бўйла интила.

Хикомиз харрамони Мъяруф Йўлдошев Наманган вилоятининг Уйчи туманидан. Түрмуш ўртоғи, она тили ва адабийт фанни муаллимиаси Ҳикоятоҳн аз билан беш фарзандни камолга этказди. Ўғил-қизларининг ҳам бараси олий маълумоти, хусусан, улардан учтаси ота-онаси касбини давом эттириб, педагог бўйиб ишлайти. Узоқ йиллик меҳнат фаолиятидан кейин пенсияга чиқиб, давлатнинг меҳр-этибори оғушига, фарзандлар ардогида карилниш гаштини сурисиб, давлатнинг ўннинг бошқа маҳаллаларида фаолиятни юрттаётган нуронийларга ҳам ўз тажрибишини ўргатиб келяпти.

— Пенсия ўнинг етага, ҳаётининг яна бир янги саҳифаси очилар экан, — дейди Мъяруф ота. — Умрингин бу даврини ҳам ўзгача маъно ва мазмун билан бойитиш хиссси инсонни янги мақсадларга ундиши. Колаверса, бутунги кунда мамлакатимиздан кекса авлод вакилларини қўллаб-қувватлаш, соглигини муҳофазалаш, ижтимоий ҳимоялаш, жамият ҳаётида фаол иштирокини таъминлаш бора-сидаги ислоҳотлар биз, нуронийларга янгича куч-гайрат баҳш этади. Шу тифайли ҳам пенисида бўлнимизга қараш, маҳалла ҳаётида фаол иштирок этиб келяпман.

Мъяруф ота бутунги кундан Президентимизнинг 2023 йил 11 мартағи “Кекса авлод вакилларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг ижтимоий фаолигини оширишга кўладиган “Кўмтепа” маҳалла фуқаролар йигинидан ўшайдиган ўн нафар уюшмаган ва муаммоли ёшлар биркиттирилган эди. Мъяруф ота ўшлар билан ишини уларнинг шахсан ўз билан сұхъатлашиш, муаммоларини ўрганишдан бошлади.

Бу йигит-қизларнинг ўз қизиқини, ҳар бирининг ўзига хос ўй-фирни, ҳаёл бор. Бирок ҳаёл бошка, ҳаёт ҳақиқати бошка. Ота-она ва устозлар ўтигини олмай, ҳаётга алданб қораверши ҳаётида кўплаб муаммоларни турдириши мумкин. Айниқса, қўйла касб-кори бўлмаган ёшлар ҳаётида ўз үррини топишида кўп киёналиди. Педагог сифатида буни яхши англаган Мъяруф ота шу жиҳатларга алоҳида ўтибор қаратди.

Ўрланышлари жараёнда уларнинг ўзи ва оиласидан билан якиндан танишади. Ўнга биркиттирилган ёшлардан бирни оиласидан ёлғиз ўғил бўлгани учун бирз изантирок, боз устига ота-онаси ўти ѡхтингин юкни тўлиқ елкага олишини кутиб ўтиришади. 20 ўнга етиб-етмай ўйлантирган. Оиласи бўлсан, йигитнинг тўклика шўхлик қилиш оdatи қомайди. Бу ёш келин-куёп ўргасиде келинчовчиликка сабаб бўлади, онларда жанжал кўпаймай бора-веради. Мъяруф ота муаммолага ечин сифатида йигитни ўти билан банд қилиш йўлини излайди. Бунда унга маҳалла фоалиятни юритаётган тадбиркорлар яқиндан кўмак беради.

Кумоний тадбиркорлар яқиндан кўмак беради. Бу имконият ёшлар бандлигини

таъминлашда маҳалла фаолларига жуда қўл келяпти. Мъяруф ота ўзига биркиттирилган ишиз ёшларни шу устарга шогирдликка берди. Ўқорида тақдирни ҳақида сўз юриттилган ўигит ҳам ҳозирда шу касбни ўрганиб, ўти мустақида фаолиятни юритишни бошлани ҳақида Мъяруф ота кувонин сўзлаб берди.

Отара биркиттирилган иккни нафар ўкувчи

еса тез-тез дарс қолдирнига одатланган эди. Улардан бирни оиласидаги моддий етишмовчилик тифайли тириклики йўйини тутишга мажбур бўлган бўлса, иккинчиси оиласада ота-онаси ўргасидаги доимий жанжал тифайли ўйдан ќочиб, кўчада юришга одатланган ўкан. Маҳалла фаоллари бу хонадонларга кириб, онлардаги мухитни яхшилаш, зарур ҳолатда уларга қўмак берини ўйлга кўйди. Натижада ота-оналар фарзанди таълим-тарбияси билан шугуслана бошлади ва болалар мактабга ҳайди.

Мъяруф ота Йўлдошевиниң ёшлар билан

ишаша борасида ортигирган бу тажрибаси кўпчилик ҳамкасларида катта қизиқиши ўйтгомади. Ўтган йили Бухорада бўйиб ўтган “Бир нуроний ўн ёшга масъул” республика танловида ҳам бу тажриби алоҳида ўтироф этилди ва танлов голиблари сафидан жой олди. Шу кунларда Йўлдошев фоалиятни ани шундай амалий натижаларига йўналтирган ҳолда давом эттириши баробарида, вилоятнинг бошқа маҳаллаларида фаол иштирок этатган юртлоҳларимиздан бири. Ўтган йили унга биркиттирилган ўн нафар йигит-қизнинг беш нафари

ота-онаси, маҳалласи қаёққа қарашти, фарзандларини тўғри ўйлага солса бўймайдими, дейдиганлар ҳам топилади. Аммо бутунги глобаллашув шиддати шу қадар тез кечмоқчилик, бугун қўшини маҳаллада рўй берган бундай ходиса ёртага ўзимизнинг маҳаллаги кўмайди, деб ишонч билидириш кийин.

Пойтахтидининг Олмазор туманингда

Истиқоҳ маҳалласи фуҳриси Гулнора Толипова ҳам “Бир нуроний ўн ёшга масъул”

миллий қадрингларимизга ёхтиришни

миллий

Абдурауф ҚОРЖОВОВ,
иқтисодий шарҳловчи

Бошланиши 1-бетда

Шаҳарда транспорт ва пиёдалар оқими кесишмалари сони камайтирилмаган, улар таркибини, тезлиги режимини тартибиға солиш жараёни макбулаштирилмаган. Йўл ҳаракати тўғри ташкил этилмаган. Натижада пойтахтда тирбандлик кўп кузатилмоқда. Тўхтаб турган автомобиль эса ҳаракатланётганига мусобатан атмосферага кўпроқ ташланма чиқади.

Вазирлик транспорт воситаларининг экологияга кўрсатётган салбий оқибатларини камайтириш мақсадида “Евро-4” стандартидан паст экологик тоифаддаги мотор ёқилидан (АИ-80 русуми бензин) фойдаланиши тақиқлаш, автотранспорт воситалари тирбандлигини камайтириши ва ҳаракат хавф-сизлигини тъминлаш мақсадида Тошкент шаҳри худудида куннинг тигиз вакътларида (эрталабки соат 07:00дан 10:00 га ва 17:00дан 20:00 га қадар) юк ташиш учун мўлжалланган, вазни 3,5 ва 12 тоннадан ортиқ транспорт воситалари ҳаракатини чеклашини, 2010 йилгача ишлаб чиқарилган барча тоифадаги автомобиллар ҳаракатини тақиқлаш, электромобилларга ўтиш учун имтиёзлар,

Бугуннинг гапи

ҚАЙСИ КУНИ АВТОМОБИЛЬ ҲАЙДАМАГАН МАЪҚУЛ?

преференциялар ва субсидиялар бериш, ўйларда изоага келётган тирбандликларни камайтириш учун тажриба тариқасида уларни жуфт ва тоқ кунларда бошқарши қоидасини жорий этишини таклиф қилди.

Орадан кўп ўтмай, Бош прокуратура ва Экология, атроф-мұхитни муҳофаза кишиш ва иқим ўзғарши вазирлиги мутахассислари Тошкент шаҳрида ҳаво ифлосланиши масаласини кўрб қиди. Бош прокуратура матбуот хизматининг хабар беришicha, йиғилиш якунни бўйича “Автомобилсиз кун”, ҳафта кунларни жуфт ва тоқ рақами автобомиллар бўлиш, жамоат транспортидан фойдаланиши кенгайтириш, ёқилги стандарти минимумини “Евро-4”га кўтариш каби таклифларни ишлаб чиқиш ва жорий этишига келишилган.

БЕНЗИН НАРХИ ВА СИФАТИ

Келинг, ётиборни, энг аввало, кўплаб муҳоммади ва эътилоzlарга сабаб бўйаётган бензин нархи ва сифатига қарғатайлик. Президентимиз 16 январь куни 2024 йилда макроқтисодий барқарорлик ва иқтисодий ривожланиши тъминлаш бўйича устувор вазифалар муҳокамаси юзасидан ўтказган виdeoслектор йиғилишида ҳам худди шу масалага муносабат билдириди.

Ўтган йили кузатилган аномал сувоқ туфайли газ қўйини шохобчалари фаолиятига чекловлар ўрнатилгача, хукумат томонидан АИ-80 бензини учун имтиёз сифатидаги акциз солигига “ноль” қўймади жорий этиди. Натижада бензин нархи 6800 сўмдан 5700 сўмга қадар тушシリб, кейнчалик 6050 сўм этиб белgilangan эди.

Аввалига ушбу имтиёз 2023 йил март ойига қадар амал қилиши билдириди, аммо кейин 2023 йил якунига қадар ҷўзилиши хабар килинди. 2024 йил январь ойидан ётиборан,

Бундай чоралар аҳоли саломатлигига салбий таъсири табиятда етказилётган зарарни камайтириш зарурати билан изохланяпти. Худди шу жиҳат ижтимоний тармокларда муҳокамаларга сабаб бўймокда. Чунки нега унда экология тозорок бўлган АИ-80 бензинига акциз солиги тозорок ёқил — суютирган газга мусобатан акциз солиги ҳам якуний истемолчиғига сотилганда литри учун 425 сўмдан 476 сўмга ёки бир тона учун 565 минг сўмдан 633 минг сўмга оширилади.

Қайд этилишича, АИ-80 бензини кўп мамлакатларда тақиқланган бўлиб, ҳатто нефть маҳсулотларини тўлиқ импорт қилинадиган Қирғизистон ва Токикистоңда ҳам аллақачон истемолмад олинган. Ҳозирча мингтакда фақат Ўзбекистон ва Афғонистондан бу бензиндан фойдаланниш давом этимокда.

Вазирликнинг билдиришича, 2025 йилга бориб, Фаргона нефтин қайта ишлаш заводида АИ-80 ишлаб чиқарилиши тъхтатилса, 2026 йилга бориб, Бухоро нефтин қайта ишлаш заводи тўлиғича сифатлироқ ёқилги ишлаб чиқаришига ўтказилади.

Бундай чоралар аҳоли саломатлигига салбий таъсири табиятда етказилётган зарарни камайтириш зарурати билан изохланяпти. Худди шу жиҳат ижтимоний тармокларда муҳокамаларга сабаб бўймокда. Чунки нега унда экология тозорок бўлган АИ-80 бензинига акциз солиги тозорок ёқил — суютирган газга мусобатан акциз солиги ҳам якуний истемолчиғига сотилганда литри учун 425 сўмдан 476 сўмга ёки бир тона учун 565 минг сўмдан 633 минг сўмга оширилади.

Пекинида автомобилларга давлат рақамларини олини жараёни мураккаб қўйилган.

Янни рақамни сотиб олини учун лотереядаги иштирок этиш ёки йиллар давомидаги кутишга тўғри келади. Ёхуд аукционда қатнашиб, 100 минг юарни ундан юкори (13,8 минг доллар) тўловни амалга ошириши керак. Аммо бунинг учун ҳам талаблар бор: Пекинда сўнгти беш йил давомидаги сувоқ, солик тўлаш, ижтимоний сувуртага эга бўлиш керак ва ҳоказо.

Йилда бу миқдор 8 фунт стерлингга оширилади. 2007 йилда эса тўлов эвазига кириладиган ҳудуд кенгайтирилди. Етти юзга яқин видеокамера машиналар рақамларини сканерлайди ва уларни тўлов қўлиган ҳайдовчилар рўйхатидаги солишига ишлаб чиқарнишни көрсатади. Лондон марказидаги тўлов кўлмаган ҳайдовчиларга 80 фунт стерлинг (130 доллар) миқдорида жарима солинади.

Лондонда дастур ишга тушгач, бир ойдан кейин транспорт ҳарекати 20 фуз камайган. Тирбандлик ҳудуди саналган ўйларда ўртага тезлик ишлаб чиқарнишни көрсатади. Аммо бирор тарбибонинг ўртага тезлиги 45 дакикадан 30 дакигачага кискаради. Ўналишилар масоғасини ўртага 18 километрдан 21 километргача қисқартишини жамоат транспортни ўртага тезлиги 18 километр соатдан 21 километр соатга кетаришига эришилди.

**ПОЙТАХТ
АҲОЛИСИ ЙИЛИГА
100 МИНГ НАФАРГА
ҚўПАЙЯПТИ,
ТРАНСПОРТ
ВОСИТАЛАРИ СОНИ
ЭСА 2022 ЙИЛДА
76 МИНГТАГА,
ҮТГАН ЙИЛИ
100 МИНГТАГА
ЎСГАН. БУ
ТИРБАНДЛИК
КУЗАТИЛАЁТГАН
АСОСИЙ ТРАНСПОРТ
АРТЕРИЯЛАРГА
ЮКЛАМА ТОБОРА
ОРТИБ БОРИШИНИ,
АЙНИҚСА, БУ
ЮКЛАМА ЎҚУВ ЙИЛИ
ДАВРИДА ЯНАДА
ОШИШНИ НАМОЁН
ЭТАДИ.**

кўчаларни қайта лойиҳалаштириш, тариф сиёсатини токомиллаштириш орқали соҳа корхоналарини молиявий согломлаштириш ва хусусий сектор улушини иккى барбор ошириш вазифаси қўйилган эди, — дейди Муроджон Обидов. — Бу масалалар босқич-ма-босқич ҳал қилинганди. Жумладан, жамоат транспортини молиялаштиришнинг янги брутто-шартнома тизимиға ўтилмоқда. Мазкур тизим йўналишларда чекланган тарифларда йўлловчи ташни хизматлари учун босиб ўтилган йўл у сифат мезонларидан келиб чиқар ҳолда ҳисоб-китоб килиши назарда тутувви ваколати орган ва ташвиш ўргасида тузилган шартномага асосланади. Йўналишларни ташвишларга бироришига бироришига тендер оширилди.

Брутто-шартномони ўйла юйши жараёнида аҳоли учун соат ичди имтиёзи тўлов асосида манзила етиб боргунча (1 соат ичди) бир неча транспортдан фойдаланиши имкониятини берувчи янги тарифларни, бекаллар яқинида енгил транспорт воситалари йўловчиларни тушниб-чиқарниш жойларни яратиши, ўйла бўйи тартибсиз тўхташ худудларини тартибиға солиши каби ишлар ҳам амалга оширилади. Масалан, битта кўчанинг 6 километри масоғасида юқоридаги комплекс таддирларни жорий этиши натижасида жамоат транспортининг ташув қуввати 2,5 барбор ортиши, чорраҳаларнинг мувофиқлаштирилган тизимиға ўйла юйлиши орқали кунинга 19 минг литетргача ёқилги текалиши

ва катта миқдордаги зарарли газлар ҳавога чиқарилиши камайшини тъминланади. Энг асосиёсига, ишбу ўйда ҳаракатланётган транспорт ортиқа ўтказилади. Ўзбекистондаги бартафларни анибонида 32 мингтагача қисқаргани айтилмоқда.

— Тошкент шаҳри ҳар томонлама ривожланяпти, — дейди Транспорт вазирлиги хузиридаги Бош лихоя оғизи раҳбари Муроджон Обидов. — Ҳисоб-китобларга қарашда, аҳолининг кундакли ҳарекат этиштежи оғли миллиондан ортиқ транспорт қатниновий талаби этиди. Бу ётилжининг 1,7 миллиони, яни 28 фузни жамоат транспортни хиссасига тозиҳий келади. Дунёнинг кўлпаб мегаполис шахарларида бу рақам ўртача 50 фузни ташкил этиди. Демак, ҳали бу борада кўп иш килишимиз керак бўлади.

Транспорт вазирлиги жамоат транспортни бошкармаси бошлиғи Мирқабар Икромовнинг қайд этишича, тизими ривожлантириш максадида 2022 йилда Тошкент шаҳри ҳаромандаги 470 километр бўлиб, улар 380-400 минг автотранспорт ҳарекатига мўлжалланади. Аммо оидат ба рақам 1 миллионга етиб, бир вактнинг ўйда ҳаракатланётган сиғимидан 2 баробардан ортиқа кўпайб кетялади. Бу асоси қўчалрага 2 баробардан зиёд кўп юқолама ташкил этиди.

Мазкур мувоффик бартафларни анибонида 12,3 фузийи қисқаршига эришиши хисоблаб чиқалади. Чунки унда, асосан катта сиғимили электробус көрсатади. Уларни оғизи, атмосфера ҳародиши ифлосланиши таъсирлайдиган. Бу миқдор йил сайнини оғизида жамоат транспортининг тозиҳий келади.

Маъзур мувоффик бартафларни анибонида 12,3 фузийи қисқаршига эришиши хисоблаб чиқалади. Чунки унда, асосан катта сиғимили электробус ҳародиши ифлосланиши таъсирлайдиган. Бу миқдор йил сайнини оғизида жамоат транспортининг тозиҳий келади.

Лойиҳанини яна бир ётиборли томони, автобус бекалларни кўчанинг ён қисмида эмас, балки марказида ҳамлашади. Бунда йўловчиларнинг хавф-сизлигини тъминлаш максадида ҳар бир бекатдаги светофор, пиёдаларни ўтиш ўйларда ташкил этиди.

Лойиҳанини яна бир ётиборли томони, автобус бекалларни кўчанинг ён қисмида эмас, балки марказида ҳамлашади. Бунда йўловчиларнинг хавф-сизлигини тъминлаш максадида ҳар бир бекатдаги светофор, пиёдаларни ўтиш ўйларда ташкил этиди.

Лойиҳанини яна бир ётиборли томони, автобус бекалларни кўчанинг ён қисмида эмас, балки марказида ҳамлашади. Бунда йўловчиларнинг хавф-сизлигини тъминлаш максадида ҳар бир бекатдаги светофор, пиёдаларни ўтиш ўйларда ташкил этиди.

Лойиҳанини яна бир ётиборли томони, автобус бекалларни кўчанинг ён қисмида эмас, балки марказида ҳамлашади. Бунда йўловчиларнинг хавф-сизлигини тъминлаш максадида ҳар бир бекатдаги светофор, пиёдаларни ўтиш ўйларда ташкил этиди.

Лойиҳанини яна бир ётиборли томони, автобус бекалларни кўчанинг ён қисмида эмас, балки марказида ҳамлашади. Бунда йўловчиларнинг хавф-сизлигини тъминлаш максадида ҳар бир бекатдаги светофор, пиёдаларни ўтиш ўйларда ташкил этиди.

Лойиҳанини яна бир ётиборли томони, автобус бекалларни кўчанинг ён қисмида эмас, балки марказида ҳамлашади. Бунда йўловчиларнинг хавф-сизлигини тъминлаш максадида ҳар бир бекатдаги светофор, пиёдаларни ўтиш ўйларда ташкил этиди.

АИ-80 бензинига ўйланнилган имтиёз якунига мусобати билан нарх яна 6800 сўм этиб белgilangan.

Энергетика вазирлигининг максадида жамоат транспортни ҳарекатларни кўрсатади. Масалан, бензиннинг бозор тайомлайлари оғизида ишлаб чиқарнишни көрсатади. Сликери ўрнинбосари Алишер Қодиров тирбандликларнинг одлини олиш учун хусусий транспорт воситалари максадида ҳар килиш кўнглинишни көрсатади. Лекин таҳлиларни бу дастурнинг самара бермаганини, аксинча, шаҳар ҳавоси янада ёмонлашиш кетганини кўрсатади. Чунки кўрб ғадибиети таъсирлайдиган максадида жамоат трансп

